

GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG TÍNH QUỐC TẾ CHO ĐÀO TẠO CỬ NHÂN KẾ TOÁN - KIỂM TOÁN

● NGUYỄN THỊ HẰNG

TÓM TẮT:

Thực tế cho thấy, số lượng nhân sự ngành Kế toán - Kiểm toán được đào tạo hàng năm của các cơ sở đào tạo rất lớn, nhưng trình độ chuyên môn, trình độ ngoại ngữ và các kỹ năng mềm khác của đối tượng này chưa cao, chưa đạt được đến mặt bằng chung của khu vực. Hiện tại, số lượng kiểm toán viên nắm vững các thông lệ và nguyên tắc kế toán quốc tế chưa nhiều. Điều này đặt ra những yêu cầu cao hơn về chất lượng của đào tạo nhân lực kế toán và kiểm toán, đặc biệt là tính quốc tế. Bài viết tập trung phân tích thực trạng và giải pháp tăng cường tính quốc tế cho đào tạo cử nhân Kế toán - Kiểm toán.

Từ khóa: cách mạng công nghiệp 4.0, đào tạo, kế toán kiểm toán.

1. Yêu cầu quốc tế hóa trong đào tạo cử nhân kế toán - kiểm toán

Ngành công nghiệp 4.0 sẽ tạo ra một cách thức tư duy mới buộc những người làm tài chính kế toán phải nâng cao trình độ và thay đổi cách thức làm việc. Công nghiệp 4.0 được dự kiến sẽ ảnh hưởng đến việc thực hành kế toán, tài chính như sau:

Giảm thiểu thời gian thu thập thông tin đầu vào, thu thập dữ liệu từ các kho dữ liệu lớn, các giải pháp về “Big Data” hay “Dữ liệu lớn” giúp thu thập thông tin nhanh và chính xác hơn đối với tất cả các loại quyết định và quản lý các đối tượng liên quan.

Giải quyết công tác kế toán xuyên biên giới: Các bộ phận kế toán tài chính dù ở đâu trong chuỗi cung ứng của các công ty đa quốc gia cũng

có thể sử dụng trên cùng một nền tảng dữ liệu định danh thống nhất, giúp kiểm soát hàng hóa một cách hiệu quả, tiết kiệm thời gian và chi phí cũng như giảm thiểu rủi ro.

Như vậy, với cách mạng công nghiệp 4.0, người làm kế toán sẽ có xu hướng giảm đi về số lượng do việc xử lý thông tin được số hóa hoặc được phân tích bằng các công nghệ cao, hay trí tuệ nhân tạo. Điều này dẫn tới việc đào tạo kế toán sẽ thay đổi theo.

Việc quốc tế hóa trình độ đội ngũ nhân viên để có thể dịch chuyển, tự do hóa lao động là một xu thế tất yếu. Đối với nhóm ngành kế toán và đặc biệt là đối với các công ty kiểm toán quốc tế, việc chuyển đổi nhân viên trong công ty từ một quốc gia này sang một quốc gia khác đã bắt đầu được thực hiện trong nhiều năm gần đây. Do đó,

nếu không cải thiện trình độ chuyên môn, chúng ta sẽ bị nhân lực chất lượng cao hơn, kinh nghiệm và chuyên môn tốt hơn của các nước trong khu vực cạnh tranh.

Cùng với đó, trình độ chuyên môn, trình độ ngoại ngữ và các kỹ năng mềm khác của nguồn nhân lực kế toán - kiểm toán Việt Nam chưa cao, chưa đạt được đến mặt bằng chung của khu vực. Việc thay đổi phương thức đào tạo, trang bị các kiến thức và kỹ năng mang tầm quốc tế cần được thực hiện một cách sớm hơn và bài bản hơn. Thị trường lao động ngành Kế toán - Kiểm toán vẫn luôn cần những sinh viên tốt nghiệp được đào tạo đúng chuyên ngành để sẵn sàng ngay cho công việc.

Hiện, Việt Nam không hưởng tới việc đào tạo số lượng mà cần những nhân lực đầu ra thật sự có chất lượng. Việc tích hợp chương trình đào tạo của các tổ chức nghề nghiệp quốc tế vào chương trình đào tạo cử nhân đại học có thể được coi là một giải pháp phù hợp trong bối cảnh hiện tại; cần tiếp tục nghiên cứu, đánh giá từng bước hiệu quả của mô hình này để hoàn thiện và tiếp tục mở rộng hơn nữa trong tương lai. Thêm nữa, Internet ngày càng hữu ích trong hoạt động đào tạo, do đó đào tạo trên nền tảng công nghệ nên được xem là các phương pháp đào tạo mới để có thể ứng dụng nhiều hơn trong các hoạt động đào tạo truyền thống như các chương trình “chính quy”.

2. Thực trạng và giải pháp tăng cường tính quốc tế cho đào tạo cử nhân kế toán - kiểm toán

Hiện tại, ở Việt Nam đã và đang triển khai 2 hướng đi để giải quyết bài toán tăng cường tính quốc tế cho đào tạo cử nhân kế toán - kiểm toán. Thứ nhất, các sinh viên được đào tạo tại môi trường nước ngoài hoặc đào tạo trong nước, nhưng hoàn toàn theo khung chương trình đào tạo kế toán, kiểm toán quốc tế. Tuy nhiên, hướng đi này chỉ áp dụng được đối với một bộ phận nhỏ sinh viên, trong khi nhu cầu của thị trường là rất lớn. Thứ hai, đó là việc tích hợp các yếu tố quốc tế vào chương trình đào tạo hiện tại. Đây là một xu hướng mới đang được rất nhiều các cơ sở đào

tao triển khai tại Việt Nam, bởi nó phù hợp với trình độ phát triển của đất nước và hướng tới đại đa số sinh viên.

Sự xuất hiện của các tổ chức nghề nghiệp quốc tế tại Việt như Hiệp hội Kiểm toán và Kế toán Công chứng Anh quốc (ACCA), Cơ quan kế toán chuyên nghiệp tại Úc (CPA Úc), Cơ quan Tình báo Trung ương Hoa Kỳ (CIA), Hiệp hội Kế toán Quản trị Công chứng Anh Quốc (CIMA) hay gần đây là Viện Kế toán Công chứng Anh và xứ Wales (ICAEW), Tập đoàn Tài chính và Bảo hiểm đa quốc gia (AIA) chứng tỏ Việt Nam đang là một điểm tăng trưởng đầy tiềm năng. Với bề dày lịch sử hơn 100 năm hình thành và phát triển, các tổ chức nghề nghiệp quốc tế lớn trên thế giới như ACCA và ICAEW có rất nhiều kinh nghiệm trong việc nghiên cứu, đào tạo trong lĩnh vực kế toán - kiểm toán, tài chính và kinh doanh quốc tế. Các tổ chức này luôn đóng góp tích cực về chuyên môn trong việc thảo luận, xây dựng các chuẩn mực kế toán, kiểm toán quốc tế. Năm 2006, ICAEW được Ủy ban châu Âu EC chọn là đơn vị nghiên cứu và triển khai áp dụng IFRS trên toàn bộ các quốc gia thuộc Liên minh châu Âu. Khối lượng kiến thức lớn, luôn mang tính thời sự và cập nhật liên tục trong chương trình đào tạo của các tổ chức nghề nghiệp này là hành trang cực kỳ hữu ích cho tất cả các học viên. Những người theo học và đạt được chứng chỉ nghề nghiệp này luôn được các doanh nghiệp chào đón vì các doanh nghiệp hiểu rằng, người học đã được trang bị những kiến thức cần và đủ để làm tốt công việc. Do được công nhận trên toàn thế giới và được xem là một trong những văn bằng nghề nghiệp danh giá nhất, các học viên hoàn tất chương trình đều có cơ hội tiếp cận với các công việc trong lĩnh vực tài chính, kế toán, kiểm toán tại các công ty trên toàn thế giới.

Tại hầu hết các quốc gia có văn phòng đại diện, (ACCA và ICAEW có mạng lưới văn phòng hoạt động trên khắp thế giới để hỗ trợ hoạt động của hàng trăm nghìn hội viên chính thức), các tổ chức nghề nghiệp này đều có chương trình phối hợp với các trường đại học để đào tạo cử nhân hoặc lấy các chứng chỉ chuyên môn trong lĩnh vực kinh tế,

tài chính, kế toán và kiểm toán. Các chương trình này có sử dụng nội dung hoặc thiết kế nội dung theo định hướng các môn học của ACCA và ICAEW, do đó sau khi tốt nghiệp, học viên đều có thể nhận đồng thời chứng chỉ/bằng cấp do trường đại học ở nước sở tại cung cấp, đồng thời nhận các chứng chỉ hoàn thành từng cấp độ chuyên môn của các tổ chức nghề nghiệp. Đối với các nước có ngành tài chính kế toán mạnh trong khu vực như Malaysia, Singapore, xu hướng này đã được phát triển từ rất nhiều năm nay. Các học viên từ những chương trình này đã có những sự nghiệp rất thành công tại các tập đoàn tài chính, các công ty kế toán kiểm toán lớn. Thực tế đã chứng minh, sản phẩm đào tạo của các chương trình này trong khu vực hoàn toàn có thể cạnh tranh với nguồn nhân lực đến từ các trung tâm tài chính phát triển hàng đầu của châu Âu và Mỹ.

Tại Việt Nam, trong thời gian đầu tiên gia nhập thị trường, các tổ chức nghề nghiệp này chủ yếu hướng tới các học viên là người đi làm. Cụ thể, kể từ khi gia nhập thị trường Việt Nam vào năm 2002, các hoạt động chính của ACCA là quảng bá, giới thiệu chương trình tới nhân sự trong ngành tài chính kế toán. Phần lớn những hội viên đầu tiên của ACCA tại Việt Nam là những nhân viên kiểm toán thuộc nhóm Big 4. Nhận thấy giá trị và các lợi ích hết sức to lớn của chứng chỉ này cho sự phát triển nghề nghiệp và chuyên môn, những hội viên đầu tiên này chính là những người tạo ra làn sóng nghiên cứu, học tập và theo đuổi mạnh mẽ ACCA cho cộng đồng nhân lực của ngành Kế toán - Kiểm toán tài chính. Hơn nữa, tại Thông tư số 129/2012/TT-BTC về việc thi và cấp Chứng chỉ kiểm toán viên và Chứng chỉ hành nghề kế toán, Bộ Tài chính đã chính thức chấp nhận những cá nhân có chứng chỉ ACCA và CPA Úc được phép tham gia thi chuyển đổi để cấp chứng chỉ CPA Việt Nam. Sự kiện này càng cho thấy mức độ ảnh hưởng và sự thừa nhận rộng rãi của các chứng chỉ nghề nghiệp quốc tế này tại Việt Nam.

Thời gian gần đây, các tổ chức nghề nghiệp này đã ký kết các thỏa thuận hợp tác với các trường đại học để tích hợp một phần nội dung các

môn học vào các chương trình đào tạo cử nhân, thạc sĩ. Hoạt động này giúp cho việc tiếp cận với kiến thức quốc tế của sinh viên sớm hơn, giúp cho sinh viên tự tin hơn với các công việc liên quan sau khi ra trường. Song song với việc nhận bằng đại học chính quy của Nhà trường, các sinh viên còn được tham gia dự thi các môn học của các tổ chức nghề nghiệp để nhận chứng chỉ hoàn thành từng môn học hay các cấp độ học. Từ đó, cơ hội kiếm việc làm của sinh viên cũng tốt hơn và cũng giúp giảm thiểu thời gian để hoàn thành toàn bộ các chứng chỉ nghề nghiệp danh giá này sau khi tốt nghiệp. Đây thực sự là một xu thế mới được rất nhiều các trường đại học lớn ở Việt Nam đón nhận và triển khai.

Việc quảng bá chương trình cử nhân, thạc sĩ có liên kết với các tổ chức nghề nghiệp uy tín đã thu hút được một lượng sinh viên lớn đăng ký theo học. Việc thay thế các môn học, phương pháp học, kiểm tra và thi truyền thống bằng các môn học mang tính quốc tế và thực tiễn cao đã tạo động lực mới cho cả giảng viên và sinh viên. Việc được hỗ trợ rất lớn về giáo trình, cập nhật kiến thức chuyên môn hay các bài thi được thực hiện trên máy tính theo quy chuẩn quốc tế cũng giúp các trường giảm thiểu khá nhiều chi phí xây dựng đề cương, giáo án và tổ chức thi.

Hiện tại, các thỏa thuận hợp tác về chương trình đào tạo cử nhân với ACCA đã có sự tham gia của các trường: Đại học Ngoại thương, Đại học Tôn Đức Thắng, Đại học Kinh tế - Đại học Đà Nẵng, Học viện Ngân hàng, Học viện Tài chính. Đối với chương trình cơ bản CFAB của ICAEW, tổ chức nghề nghiệp này cũng đã và đang tiến hành việc ký kết các thỏa thuận đối với các trường: Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội, Đại học Kinh tế - Luật (Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh), Đại học Tôn Đức Thắng, Học viện Ngân hàng, Đại học Kinh tế Quốc dân, Học viện Tài chính, Đại học kinh tế - Đại học Quốc gia Hà Nội. Với những tính chất ưu việt trong chương trình đào tạo, các trường đại học này kỳ vọng sẽ trang bị cho sinh viên đầy đủ kiến thức lý luận và kỹ năng thực hành nền tảng trong lĩnh vực tài chính, kế toán, kiểm toán ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Thủ tướng Chính phủ (2011), *Nghị định số 31/2011/NĐ-CP ngày 11 tháng 5 năm 2011 sửa đổi, bổ sung một số điều quy định của Nghị định số 75/2006/NĐ-CP ngày 02 tháng 8 năm 2006 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Giáo dục.*
2. Bộ Tài chính (2012), *Thông tư số 129/2012/TT-BTC Quy định về việc thi và cấp Chứng chỉ kiểm toán viên và Chứng chỉ hành nghề kế toán.*
3. Tạp chí Chứng khoán (2016), *Hướng tới chuẩn mực báo cáo tài chính quốc tế IFRS, số 213, <https://tapchi-taichinh.vn/tai-chinh-kinh-doanh/tai-chinh-doanh-nghiep/huong-toi-chuan-muc-bao-cao-tai-chinh-quoc-te-ifrs-109466.html>*
4. Nguyễn Lâm (1998), *Từ điển Từ và ngữ Việt Nam*, NXB Đại học Quốc gia, Thành phố Hồ Chí Minh.
5. Đại học Kinh tế - Đại học Quốc gia Hà Nội (2014), *Đề án thành lập Khoa Kế toán - Kiểm toán*, Trường Đại học Kinh tế - Đại học Quốc gia Hà Nội.
6. ICAEW. (2007). *EU implementation of IFRS and the fair value directive*. London, United Kingdom: ICAEW.

Ngày nhận bài: 25/2/2022

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 24/3/2022

Ngày chấp nhận đăng bài: 18/4/2022

Thông tin tác giả

ThS. NGUYỄN THỊ HẰNG

Khoa Kế toán, Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật công nghiệp

SOLUTIONS TO ENHANCE THE INTERNATIONALITY OF UNDERGRADUATE ACCOUNTING AND AUDITING PROGRAMS

● Master. **NGUYEN THI HANG**

Faculty of Accounting, University of Economic and Technical Industries

ABSTRACT:

The number of accounting and auditing students graduating from training institutions each year is very high. However, the professional qualifications, foreign languages and soft skills of many students are quite weak and they do not achieve at levels that qualify them for the region standards. Many auditors do not master international accounting practices and principles. As a result, it is necessary for training institutions to improve their training quality of accounting and auditing programs. This paper analyzes the current situation and proposes some solutions to enhance the internationality of undergraduate accounting and auditing programs.

Keywords: Industry 4.0, training, accounting and auditing.